

Looking at the Concept of Culture through the Eyes of Social Studies Teacher Candidates

Demet Kılıç^{1,a}, Nurettin Birol^{2,b*}

¹MEB, Social Studies Teacher, Güneren 3 Secondary School, Şanlıurfa, Türkiye

²Faculty of Education, Erzincan Binali Yıldırım University, Erzincan, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

History

Received: 15/07/2023

Accepted: 16/04/2024

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

The transfer of culture, which is the accumulation of material and spiritual heritage that makes a community a nation, to future generations is essential for the preservation of the survival of nations. This transfer is carried out through various means. One of the most important means of cultural transmission is education, which is given through a number of lessons in schools in a planned manner. The social studies course is among the primary courses used for culture transfer. For this reason, prospective teachers who will be the teachers of this course in the future should have a proper understanding of the concept of culture. This study, which was conducted in order to evaluate the concept of culture from the point of view of social studies teacher candidates, was conducted using a qualitative method. The participant group of the research consisted of 16 social studies teacher candidates who were receiving education at all grade levels. The data obtained by conducting a semi-structured interview were analyzed by descriptive analysis method. From the findings obtained, it was concluded that the participants had a proper understanding of the concept of culture.

Keywords: Culture, cultural transfer, social studies, teacher candidate

Kültür Kavramına Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Gözünden Bakmak

*Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 15/07/2023

Kabul: 16/04/2024

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

ÖZ

Bir topluluğu millet yapan maddi ve manevi miras birikimi olan kültürün gelecek nesillere aktarılması milletlerin bekasının korunması için elzemdir. Bu aktarım çeşitli araçlar yoluyla yapılmaktadır. En önemli kültür aktarım araçlarından biri planlı şekilde okullarda birtakım dersler aracılığıyla verilen eğitimidir. Kültür aktarımı için kullanılan derslerin başında sosyal bilgiler dersi gelmektedir. Bu nedenle bu dersin gelecekte öğreticisi olacak olan aday öğretmenlerin, kültür kavramını doğru öğrenmesi gerekmektedir. Kültür kavramını sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bakış açısıyla değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışma nitel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu bütün sınıf düzeylerinde eğitim almakta olan 16 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme yapılarak elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulardan araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültür kavramına ilişkin bilgilerinin doğru olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, kültür aktarımı, sosyal bilgiler, öğretmen adayı

^a demetkic299@gmail.com

^{ID} <https://orcid.org/0000-0001-9071-8013>

^b nbirol@erzincan.edu.tr

^{ID} <https://orcid.org/0000-0002-9510-2442>

How to Cite: Kılıç, D., & Birol, N. (2024). Kültür kavramına sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gözünden bakmak. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 13(2): 438-447.

Giriş

Kültür kavramı günümüzde fazlaca kullanıldığı halde anlam olarak tam anlaşılmayan kavramlardan biridir (Güvenç, 1985, s.110). Kültür kavramının anlaşılmasının zor olması disiplinler arası bir kavram oluşu nedeniyle her birinin kendi disiplinleri çerçevesinde değerlendirmelerinden ve insan yaşamının her alanına dağılmasından kaynaklanmaktadır. Bu sebepten dolayı Raymond Williams, bu kavramın hem çok zor hem de çok karmaşık olduğunu söylemektedir (Alver, 2018, s.158; Kocaoğlu, 2015, s.102; Smith, 2007, s.14). Özellikle sosyal bilim disiplinleri tarafından işlenen kültür, ele alan her disiplinin farklı bakış açısıyla değerlendirmesinden kaynaklı olarak farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Öyle ki Kroeber ve Kluckhohn'un 1952 yılında yaptıkları araştırmada kültür kavramına ait 164 farklı tanım olduğu görülmüştür (Kocaoğlu, 2015, s. 112).

Kültür kavramı başlıca sosyoloji, felsefe ve sosyal antropoloji gibi konusu insan olan disiplinler tarafından işlenmektedir (Alver, 2018, s. 158; Güngör, 2011, s. 16). Üzerinde en çok tanım üreten araştırmacıların başında ise kavramı ele alan disiplinlere paralel olarak filozoflar, sosyologlar, antropologlar gibi sosyal bilimciler gelmektedir. Kültürün çoğunlukla sosyal bilim disiplinleri tarafından işlenmesi kültürün bizzat insanın elinden ve düşüncesinden çıkma bir eser olmasından kaynaklanmaktadır.

Kültür üzerine yapılan araştırmalar oldukça eski tarihlere kadar dayanmaktadır. İster Avrupalı, isterse Asyalı olsun her çağın düşünürleri kültürü çağlarının elverdiği şartlarda işlemeye çalışmışlardır. Bu duruma en güzel örneklerden biri çağının ve İslam dünyasının önemli bilginlerinden olan İbn-i Haldun'dur. İbn-i Haldun, Avrupa'nın yüzyıllar boyunca tam olarak açıklayamadıkları kültür kavramını toplumların maddi ve manevi olarak ortaya çıkardıkları her şeyi ifade eden "umran" kavramıyla açıklamıştır. Haldun'un ifadesinde kısaca umran, kültüre denk gelmektedir (Meriç, 2016, ss. 37-38). 17. Yüzyıla gelindiğinde ise kültür kavramını ilk olarak Fransız düşünür Voltaire gibi düşünürler ele almaya başlamışlardır. Başta Voltaire olmak üzere dönemin düşünürlerinin ele aldığı kültür, özünde Latince bir kelime olan ve anlamı tarımsal faaliyetlerden ekme, biçme ve toprak sürme gibi anlamlara gelen "colore" sözcüğünden türemiş bir kelimedir (Ulu, 2008, s. 21). Fransızcada anlamak ve bilmek, gerçeğe ulaştıran güçlü sezi anlamına gelen irfan kelimesine karşılık gelen kültür, bu yönüyle incelendiğinde manevi değerlere karşılık gelmektedir. Amerikan İngilizcesinde ise insanın daha iyi yaşama çabasının sonucunda oluşturduğu bilim, teknik, sanat ve kültürü de içine alan medeniyet kavramına karşılık gelir. Bu tanımdan anlaşılacağı üzere Amerikan İngilizcesinde kültürün karşılığı maddi bileşenlere karşılık geldiğinden maddi kültürdür (Tanrıku, 2014, s.53). Günümüzde kültür kavramı Etnografik anlamda kullanılmaktadır. Bu anlamıyla kullanan ilk isim ise Gustave E. Klemn'dir. Bir

İngiliz antropoloğu olan E. Tylor ise Klemn'in tanımından yola çıkarak antropolojik anlamda yeni bir tanım oluşturarak kavramın İngiliz dilinde yer almasını sağlamıştır (Meriç, 2016, ss. 47-48). Taylor'un 1871' de çıkardığı Primitive Culture (İlkel Kültür) isimli eserinde, kültür kavramına bilimsel olarak açıklama getirdiği ve ilk defa antropolojik anlamda yaptığı bu tanım "Kültür ya da uygarlık, insanın bir toplum üyesi olarak edindiği, bilgi, inançlar, sanatlar, ahlak, yasalar, adetler ve diğer yeti ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütündür." (Güvenç, 1984, s. 96; Özbudun & Uysal, 2012, s.73) şeklindedir. Tylor tarafından yapılan bu tanım çağımızda da araştırmacıların sıklıkla tercih ettiği kültür tanımlarının başında gelmektedir.

Batı Avrupa dillerinde "yüksek umumi bilgi" anlamını kazanmış olan kültür kavramı, yine aynı anlamda dilimize girmiştir (Kafesoğlu, 2016, s. 15). Ziya Gökalp, yaşadığı dönemde yabancı dilleri incelemesi sonucunda ekip biçme anlamlarına gelen "cultura" sözcüğünün karşılığını, Âsım Firûzabâdi'nin eserinde bulduğu "hars" sözcüğüyle eşleştirmiştir (Meriç, 2016, s. 35). Gökalp kültürü açıkladığı "hars" kavramına bir medeniyetin (uygarlığın) her farklı millette almış olduğu kendine özgü şekilleri anlamını vermiştir (Gökalp, 2015, s. 22). O'na göre "hars" ya da "kültür" bir halkın kendine özgü olan yaşama biçimleri, lisani, inançları, sanatı ve iktisadı ile ilgili olan her türlü ürünleri (Gökalp, 2010, s. 89) içinde barındıran geniş bir kavramdır. Erol Güngör, Ziya Gökalp'in kültür kavramına bakış açısının oldukça farklı olduğunu dile getirmiştir. Güngör'ün tabiriyle Gökalp'e göre bir toplumda değişmesi istenmeyen tüm değerler kültür içine dâhil edilmektedir. Değişime açık olan ve değişenleri ise medeniyet adı altında toplamıştır. Birinci gruba dâhil ettiklerini bir milletin kendilerine ait öz malı olarak görmektedir. Milletin öz malı sayılan bu değerler değiştirilmeden sadece geliştirmek gerektiğini düşünmektedir. Medeniyet grubunda topladıklarını ise gelişime olanak sağlamadığı takdirde değişmesi gerektiğini düşünmektedir (Güngör, 2011, ss. 13-14). Yapılan bu açıklamadan Gökalp'in kültürü manevi şeylerle medeniyeti ise maddi şeylerle ilişkilendiği anlaşılmaktadır.

"Kültür", içinde birçok unsuru barındıran, karmaşık yapısı olan, kaynağını içinde bulunduğu toplumun her türlü alışkanlık ve geleneklerinden alan ve topluma göre biçimlenen bütünsel bir yapı olmasının yanı sıra yaşayan tüm insanların karşı karşıya gelmek zorunda olduğu ve içinden geçtiği dünyadır (Edgar & Stwick, 2007, s.101; Şahin, 2019, ss. 233-249). Kültür, yaratıcı tarafından doğa aracılığıyla insana sunulanların dışında kalan (Kongar, 1982, s. 39), hem milletler tarafından madden ve manen oluşturulanların toplamı (Örnek, 1971, s.148) hem de toplumların bizzat kendisidir (Güvenç, 1984, s. 95). Weil (1949)' a göre "Kültür, profesörlerin ürettiği ve insanların kullandığı bir araçtır." (Ziesing, tarihsiz, s.3). Güngör'e göre ise kültür, itikat, bilgi, coşku ve duygu gibi manevi şeylerin

maddi biçimlere de dönüşmesi sonucunda oluşmuş bir bütündür (Güngör, 201, s. 17). Kısaca kültür, insan gibi köklü ve kadim olan, onunla vücut bulan ve şekillenen, bir toplumun yaşayış biçimlerinin tümünü içinde barındıran, oldukça zengin içerikli bir bütündür.

Kendiliğinden ortaya çıkma imkânı olmayan kültür, oluşumunu başta insan olmak üzere insan yaşamına elverişli doğal çevre ve insan gruplarını ifade eden topluluk faktörlerine borçludur (Kafesoğlu, 2016, s. 26). İnsan dışındaki diğer canlılarda bulunmayan kültürün (Fichter, 2016, ss. 152-154) insanın bedensel, ruhsal ve toplumsal ihtiyaçlarını giderme (Turhan, 2016, s. 33), öğrenme yeteneği sayesinde öğrenilme (Gezon & Kottak, 2016, s. 25), gelecek kuşaklara aktarılma (Güvenç, 1984, s. 103; Malinowski, 2016, s. 42), bulunduğu toplumun dışına çıkarak yayılma (Aydoğan, 2016, s.170), durağan olmadığından değişen şartlara paralel olarak gelişme ve değişme (Jenks, 2007, s.16; Tanrikulu, 2014, s. 49) gibi birtakım özellikleri bulunmaktadır.

Kültür, birtakım bileşenlerin bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Bu bileşenler, doğada kendiliğinden bulunan varlıklar dışında insanın bizzat eli, dili ve düşüncesini kullanarak yapmış olduğu birtakım etkinlikler sonucunda ortaya çıkardıkları eserlerin bütününden meydana gelmektedir (Kaplan, 2015, s. 29; Tanrikulu, 2014, s. 62).

Kültür bileşeni dendiğinde ilk akla gelenler “gelenek-görenek”, “din” (Köktürk, 2017, ss. 33, 93) ve “dil” dir (Kaplan, 2015, s.24). Bunun yanında örf-adet, müzik, geleneksel el sanatları (Köktürk, 2017, ss. 33,37), mimari, beslenme için yararlanılan yiyecek ve içecekler (Kaplan, 2015, s. 11), törenler, toplumsal uygulamalar, insan tarafından kullanılan her türlü araç ve gereç, giysiler, değerler (Kongar, 1982, s. 39), edebiyat, sanat, felsefe, nezaket kuralları, insanlar arası ilişkiler, çocuk yetiştirme şekilleri gibi insan zihninin tasarımı olan daha birçok ürün ve eser kültürün bileşenlerini oluşturmaktadır (Güvenç, 1985, s. 110; Tanrikulu, 2014, ss. 52,68). Kültür bileşenleri elbette verilen örneklerle sınırlı değildir. Yukarıda verilen örnekler kültür bileşenlerinin yalnızca bir kısmını oluşturmaktadır. Bunların dışında kültürün içine dâhil edilebilecek daha nice bileşenlerinde olduğunu unutmamak gerekmektedir.

Bir toplumdaki bireylerin tamamı tarafından olmasa da büyük çoğunluğu tarafından kabul gören ve paylaşılan bazı şeyler o toplumun kültürünün özünü oluşturmakla beraber aynı zamanda o kültürün en yukarisında yer alan bileşenlerini de oluşturmaktadır. Bu bileşenlere en güzel örnek “dil” ve “din”dir (Güngör, 2011, s. 61; Topçu, 2016, s. 22). Kültür bileşenlerden “dil” ve “din” önem bakımından başta gelmektedir (Kaplan, 2015, s.126; Topçu, 2016, s.22). Dil, bir bireye toplum tarafından armağan edilmiş en değerli mirastır. Alman filozof Heidegger “Dil insanın evidir” (Kaplan, 2015, s. 37, 134), Doğan (2016, ss.74, 127) ise “Dil, insanların anlaşmasına imkân sağlayan kanalları dolduran kandır” ve “Dil verimli topraktır” şeklindeki benzetmeleriyle dilin önemine vurgu yapmışlardır. Dilin, önem bakımından başta gelmesinin nedenlerinden biri milletlerin gerçek kimliklerinin

belirlenmesinde önemli rol oynamakla beraber, kültürün de gelecek kuşaklara taşınarak sürekliliğini sağlayan en önemli araç (Tuna, 2018, ss.194,197) olmasından kaynaklanmaktadır.

Kültüre etki eden ve onun kaynağını oluşturan bileşenlerin en önemlilerinden biri de elbette ki dindir (Köktürk, 2017, s. 93). Din, milletlerden çok daha önce ortaya çıkmış ve insan yığınlarının gerçek manada millet olmasına kaynaklık etmiştir (Topçu, 2016, s. 22). T.S Eliot, kültürü dinle eşdeğer görerek kültür için “Kültür aslında herhangi bir toplumun dininin vücut bulmuş şeklidir” demektedir (Kaplan, 2015, s. 16). Lenin ise “Din ve iklim bir ülkenin temelidir” (Ertan & Sansarcı, 2017, s. 015) sözüyle dinin kültür içerisindeki önemine değinmiştir.

Yapılan açıklamalar gösteriyor ki, dil, din ve gelenek ve görenek kültür açısından en önemli bileşenleri oluşturmaktadır. Çünkü bu bileşenler kültürün ortaya çıkması, gelişmesi, şekillenmesi ve aktararak yaşatılmasında önemli bir role sahiptirler.

Bir forma ya da şekle sahip olmayan kültür, insanların etkileşim sayesinde iletişime geçmelerini sağlayan temel kaynak olmasının yanı sıra; dil, din, sanat ve bilim gibi birçok kültür bileşeninin şekillenmesine de katkı sunmaktadır. (Swartz, 2011, s.11). Ayrıca insan yığınlarını gerçek millet vasfına kavuşturmaktadır (Kaplan, 2015, s.24). Bu nedenden dolayı önemi büyük olan kültür, devamlılığını korumak için (Matters, 2008, s. 39) başta töreler ve gelenekler olmak üzere çeşitli vasıtalar aracılığıyla aktarılıp yayılmaktadır (DiMaggio, 1997, s. 263; Güvenç, 1984, s.103). Bu aktarım esnasında faydalanan araçlardan biri de hiç kuşkusuz ki eğitimidir.

Kültür eğitimi bireyin içinde bulunduğu toplumu gözlemleyerek olabildiği gibi, devlet eliyle düzenlenen kurumlar olan okullar aracılığıyla da yapılmaktadır. Okulda okutulan öğretim programlarının genelinde kültür eğitimiyle ilgili içeriklerin olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Fakat bazı dersler vardır ki bu derslerin en nihai amacı, kültür aktarımı yapmaktır. Bahsi geçen bu derslerin başında sosyal bilgiler dersi gelmektedir (Gürel & Çetin, 2018, s. 30; Ünlü, 2012, s.35). Çünkü sosyal bilgiler dersinin içeriği kültürel aktarım açısından oldukça zengindir. Bunun nedeni sosyal bilgiler dersinin başta tarih olmak üzere antropoloji, sosyoloji, felsefe gibi insanı konu edinen sosyal bilim disiplinlerinin bütünleştirilmesi ile oluşturulmuş bir ders olmasıdır. Başta sosyal bilgiler dersinin amaçları olmak üzere öğrenme alanları, kazanımları, değerleri, anahtar yetkinlikleri, becerileri incelendiğinde her birinin kültürle bir bağlantısının olduğu açıkça görülmektedir.

Nihai amacı kültür aktarımı olan sosyal bilgiler dersinin ileride uygulayıcısı olacak olan öğretmen adaylarının bu dersin içeriği gereği kültürel konularda donanımlı olması beklenmektedir. Bu bağlamda sosyal bilgiler öğretmen adaylarıyla kültürel konulara yönelik araştırmalar yapılması önem arz etmektedir. Çünkü bu sayede yanlış öğrenmelerin önüne geçilebilir.

Alanyazında sosyal bilgiler öğretmen adaylarıyla kültürel konulara ilişkin yapılmış araştırma sayısı artarak devam etmektedir. Yapılan bu araştırmalara (Deveci,

2009; Ünlü & Örtten, 2013; Akpınar & Genç, 2017; Erdilmen Ocak, Çiydem & Mindivanlı Akdoğan, 2017; İbrahimoglu, 2018) ve (Gürel & Çetin, 2020) tarafından yapılmış bu araştırmalar örnektir. Gerek sosyal bilgiler dersinin kültür aktarımındaki rolü dikkate alındığında gerekse sosyal bilgiler öğretmen adaylarıyla kültürel konulara ilişkin araştırma yapılmasının önemi dikkate alındığında bu araştırmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Yapılan bu araştırmanın amacı kültür aktarımı açısından önemli bir konumda olan sosyal bilgiler dersinin gelecekteki öğreticisi konumunda olan öğretmen adaylarının gözünden kültürü değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın temel problem cümlesi: "Sosyal bilgiler öğretmen adayları kültürü nasıl algılamaktadır?" şeklindedir. Bu temel probleme bağlı olarak aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Sosyal bilgiler öğretmen adayları kültürü nasıl tanımlamaktadır?

2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre kültür bileşenleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Kültür kavramını sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden Merriam tarafından önerilen temel nitel araştırma deseni tercih edilmiştir. Nitel araştırmalar, araştırmacının bizzat katılımcı rol oynadığı, bir durumun tüm yönlerinin açıklanmaya çalışıldığı, bu nedenle birden çok yöntemle toplanmış verilerin bütüncül bir şekilde değerlendirildiği çoğunlukla, sosyal bilim disiplinlerinde kullanılan bir araştırma yöntemidir (Sayım, 2019, ss.49-50). Nitel araştırmalar araştırma sorularının cevaplarını en doğru şekilde ortaya çıkarmak amacıyla kullanılan araştırma yöntemidir. Bu araştırmada da soruların cevaplarına ulaşmak istendiğinden bu yöntem tercih edilmiştir.

Çizelge 1. Çalışma Grubu Verileri

Takma Ad	Cinsiyet	Sınıf düzeyi	Annenin öğrenim durumu	Babanın öğrenim durumu	Yaşanılan yer	Turizm faaliyetlerine katılma durumu	Kitap okuma alışkanlığı	Müze gitme alışkanlığı	Tarihi yerleri ziyaret etme durumu	Medyadaki kültürel programları takip etme durumu
Bade	B	2	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu	Büyük şehir	Diğer	Diğer	Diğer	Diğer	Düzenli takip eden
Bahar	B	3	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu	Büyük şehir	Diğer	Diğer	Diğer	Diğer	Düzenli takip eden
Beril	B	4	Okur yazar değil	Üniversite mezunu	İlçe	Hiç katılmayan	Düzenli okuyan	Hiç gitmeyen	Yılda bir ziyaret eden	Düzenli takip eden
Berna	B	2	Okur yazar değil	İlkokul mezunu	Köy	Diğer	Hiç okumayan	Hiç gitmeyen	Yılda bir ziyaret eden	Düzenli takip eden
Birben	B	1	Lise mezunu	Üniversite mezunu	Büyük şehir	Diğer	Düzenli okuyan	Diğer	Diğer	Düzenli takip eden
Burcu	B	1	İlkokul mezunu	Lise mezunu	Büyük şehir	Hiç katılmayan	Diğer	Diğer	Diğer	Ara sıra takip eden
Burçak	B	4	Okur yazar değil	İlkokul mezunu	Büyük şehir	Düzenli katılan	Hiç okumayan	Hiç gitmeyen	Hiç ziyaret etmeyen	Hiç takip etmeyen
Burçin	B	3	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu	Köy	Diğer	Diğer	Hiç gitmeyen	Diğer	Ara sıra takip eden
Ekrem	E	1	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu	Büyük şehir	Diğer	Düzenli okuyan	Hiç gitmeyen	Hiç ziyaret etmeyen	Ara sıra takip eden
Emre	E	2	Üniversite mezunu	Üniversite mezunu	Büyük şehir	Düzenli katılan	Düzenli okuyan	Düzenli giden	Yılda bir ziyaret eden	Düzenli takip eden
Enes	E	1	Okur yazar değil	İlkokul mezunu	Köy	Hiç katılmayan	Diğer	Diğer	Diğer	Hiç takip etmeyen
Engin	E	3	Üniversite mezunu	Üniversite mezunu	Büyük şehir	Diğer	Diğer	Diğer	Diğer	Ara sıra takip eden
Ensar	E	4	Okuryazar değil	İlkokul mezunu	İlçe	Hiç katılmayan	Düzenli okuyan	Hiç gitmeyen	Hiç ziyaret etmeyen	Hiç takip etmeyen
Eray	E	2	Okur yazar değil	Okur yazar değil	Köy	Hiç katılmayan	Düzenli okuyan	Hiç gitmeyen	Hiç ziyaret etmeyen	Ara sıra takip eden
Ercan	E	3	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu	Büyük şehir	Düzenli katılan	Diğer	Düzenli giden	Yılda bir ziyaret eden	Düzenli takip eden
Eren	E	4	İlkokul mezunu	İlkokul mezunu	İlçe	Hiç katılmayan	Diğer	Hiç gitmeyen	Hiç ziyaret etmeyen	Ara sıra takip eden

Katılımcılar

Çalışmanın katılımcı grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu doğrultuda, çalışmanın katılımcı grubunu, araştırmacının yaptığı yüksek lisans tez çalışması için belirlediği katılımcılar arasından her sınıf düzeyi ve cinsiyet eşit olacak şekilde rastgele seçilmiş 16 gönüllü sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılara isimlerinin alfabetik sırasına göre bayan olanlara "B" harfiyle erkekler ise "E" harfiyle başlayan takma isimler verilmiştir. Aşağıdaki çizelgede katılımcıların bilgileri yer almaktadır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada veri toplama aracı olarak bizzat araştırmacı tarafından tez çalışması için oluşturulmuş ve uzman görüşüne sunulmuş onayı alınmış 10 maddelik kişisel bilgi formu ile 6 açık uçlu sorudan 3'ü alınarak oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Çalışmanın verileri etik kurul onayı alındıktan sonra 2021 Eylül ayında toplanmıştır. Çalışma kapsamında, yapılan yüksek lisans tezi için belirlenmiş 33 sosyal bilgiler öğretmen adayıyla görüşme yapılmıştır. Görüşme öncesi katılımcılara gerekli bilgilendirmeler yapılarak katılımcı onay formu imzalatılmıştır. İstedikleri zaman çalışmadan ayrılacakları ve görüşme sonuçlarının kimseye paylaşılmayacağı konusunda garanti verilmiştir. Bu bilgilendirme sayesinde görüşmelerin samimi bir atmosferde yapılması sağlanmaya çalışılmıştır. Gerekli tüm açıklamaların ardından görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler, ses kaydı alınmasında sıkıntı görmeyen katılımcılarda ses kaydı alınması şeklinde, ses kaydı alınmasını doğru bulmayan katılımcılarda ise kısa notlar halinde kayıt altına alınmıştır. Bu çalışma için ise görüşme yapılan 33 sosyal bilgiler öğretmen adayından 16'sı seçilmiş ve bu katılımcıların görüşme sonuçları tekrar kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında toplanan veriler, nitel araştırmalarda kullanılan analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinin temelinde birbirine benzer veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya

getirilmiştir. Ardından bir araya getirilen bu veriler okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenlenerek yorumlanmıştır. Bu analiz biçiminin amacı toplanan verileri açıklamaya yarayacak kavram ve ilişkilere ulaşmaktır. (Şahin, 2015, s. 191; Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242). Böylelikle verilerin okuyucular tarafından daha kolay anlaşılması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Veri analizinin ilk aşamasında araştırmacı tarafından yapılan görüşmeler esnasında alınan ses kayıtları ile bizzat kendi tarafından tutulan kısa notlar olduğu şekliyle bilgisayarda yazıya geçirilmiştir. İkinci aşamada aynı soru için verilen cevapları art arda olacak şekilde yeniden düzenlemiştir. Üçüncü aşamada ise elde edilen verilerin analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu elde edilen bulgular çizelge haline getirilerek bulgular kısmında yer verilmiştir.

Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için hem katılımcıların görüşlerinin doğrudan alıntıları yapılmış hem de Miles & Hubermans tarafından geliştirilen $(\Delta = C \div (C + \delta) \times 100$ formül kullanılmıştır (Baltacı, 2017, s.8) Bu formülün açılımı "Görüş Birliği/ Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı x 100" şeklindedir ve kişiler arasındaki görüş birliği yüzdesini saptamak için kullanılmaktadır. Nitel araştırma yönteminde uzmanlaşmış bir uzman tarafından da analiz edilen verilerin bulgularının araştırmacının analiz sonucu elde ettiği bulgularla benzerlik oranı % 87 olarak hesaplanmıştır. Bu oran Miles & Hubermans formülüne göre nitel araştırmaların güvenilirliğinin sağlanması açısından yeterli bir orandır.

Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültür kavramına ilişkin görüşlerine Çizelge 2' de yer verilmiştir.

Çizelge 2'de yer alan sosyal bilgiler öğretmen adayları tarafından verilen tanımlar dikkate alındığında "Kültür bir milletin maddi ve manevi olarak oluşturduğu miras birikimidir" tanımı 8 katılımcı tarafından, "Bir toplumun gelecek nesillere bırakacağı maddi manevi mirastır" tanımı 6 katılımcı tarafından ve "Kültür bir milletin yaşayış biçimidir" tanımı ise 4 katılımcı tarafından verildiği görülmektedir. Diğer tanımların ise yalnızca birer katılımcı tarafından verildiği de yine çizelgede yer alan bulgulardan anlaşılmaktadır.

Çizelge 2. Kültür Kavramına Yönelik Bulgular

Kültür (N=16)	F
Maddi-manevi birikimdir	8
Geleceğe bırakılacak maddi-manevi mirastır	6
Bir milletin yaşam tarzıdır	4
Bir toplumun düşünce tarzıdır	1
İnsanın yaşadıkları sonucu ortaya çıkardıklarıdır	1
İnsanla şekillenen ve insanı temsil eden şeydir	1
Toplumların geçmiş ve gelecekleridir	1
Coğrafya, aile yapısı, gelenek-göreneklerin toplamıdır	1
İnsan yaşamına etki eden en önemli faktörlerden biridir	1
Asimile olmayı engelleyendir	1
Milletlerin ortak yönüdür	1
Toplumları yansıtan aynadır	1

Kültürün ne olduğuna yönelik düşüncelerini belirten BADE *“Bana göre, geçmişten günümüze kadar gelen gelenek görenek, sanat, davranış şekilleri, yaşama biçimi ve değerlerimizin oluşturduğu bir bütün diyebilirim”* ifadeleriyle, EMRE ise *“Kültür bir toplumun maddi, manevi mirasının ve öğelerinin toplamıdır ve bu nesilden nesile aktarılır”* ifadeleriyle kültürü tanımlamıştır. Bu katılımcıların söylediklerini tabloda yer alan maddi-manevi birikim ve geleceğe bırakılacak maddi-manevi miras birikimi tanımlarıyla ilişkilendirebiliriz. Bir başka katılımcı olan ENSAR *“Bana göre kültür insanın yaşadığı coğrafya, aile yapısı, gelenek ve göreneklerinin toplamıdır”* şeklindeki görüşüyle coğrafyayı da kültüre dâhil ettiği görülmektedir. BİRBEN ise *“Bence kültür hayatımızın içinden geliyor. Yaşayış tarzımız, kıyafetlerimiz, uyduğumuz ahlak kurallarından yediğimiz yemeğe kadar bizimle şekilleniyor. Bence kültür direkt insanı temsil ediyor”* şeklindeki ifadeleriyle kültürün yalnızca insana ait olduğu yönünde görüş belirttiği görülmektedir. Kültüre bir ayna vazifesi yükleyen ERAY ise

“Benim için kültür toplumların aynasıdır” ifadelerini kullanarak kültür hakkındaki görüşlerini dile getirdiği yaptığı açıklamadan anlaşılmaktadır. ERCAN *“Kültür geçmişte toplumlara empoze edilmiş örf, adet, anane vb. hal ve hareketlerin gelecek nesillere aktarılmasıdır”* ifadeleriyle kültürün aktarılması sayesinde sürekli oluşuna değinmektedir. EREN ise *“Kültür geçmişten gelen örf ve adetlerimizin bıraktığı şekilde insanın toplumdaki yaşantısını etkileyen en önemli faktörlerden biridir”* açıklamasıyla kültürün yaşamı şekillendirme konusundaki önemine vurgu yapmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültüre yönelik yapmış oldukları tanımlar incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların kültürün bir topluma ait olan maddi manevi miras birikimi, geleceğe aktarılacak miras ve yaşam tarzı olarak açıkladıkları görülmektedir. Ayrıca kültür için farklı tanımlar yapmış olsalar da, yapılan tanımların içerik olarak birbirlerine benzer oldukları da söylenebilir.

Çizelge 3. Kültür Bileşenlerine Yönelik Bulgular

Kültür Bileşenleri (N=16)	F
Var olan her şey	8
İnsanın yaptığı her şey	4
Yemekler	4
Gelenek-görenek	3
Var olan birçok şey	3
Örf-adet	2
Din	2
Düğünler	2
Tarihi Yapıtlar	2
Günlük hayattaki her şey	2
İçten hissettiğimiz manevi şeyler	1
Giysiler	1
Büyük gelince ayağa kalkmak	1
Eğitim-öğretim	1
Savaşlar	1
Dil	1
Bilgisayar benzeri teknolojik şeyler	1

Çizelge 3'te sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültürün bileşenlerine yönelik verdikleri örnekler yer almaktadır.

Çizelge 3'te yer alan bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarından 8 kişi “var olan her şey”, 3 kişi “gelenek ve görenekler”, 4 kişi “insanın yaptığı her şey”, 4 kişi “yemekler” gibi şeyleri kültürün bileşenlerine örnek vermişlerdir. Bu örneklerin dışında farklı örnekler de verdikleri çizelgeden anlaşılmaktadır.

Kültürün bileşenleri için görüş belirten EKREM *“Bence var olan her şey kültürün bir parçasıdır. Çünkü etrafımızdaki her şey kendi kültüründen izler taşır. Yolları kendi kültürümüze göre yaparız, evleri kendi kültürümüze göre yaparız, düğünleri kendi kültürümüze göre yaparız, çocuklarımızı kendi kültürümüze göre büyütürüz, fikirlerimiz kendi kültürümüze göre şekillenir kısacası biz*

aslında kültürün içine doğuyoruz ve biz kendimizle beraber etrafımızın hepsini de öğrendiğimiz kültüre göre şekillendiriyoruz” ifadelerini kullanarak her şeyin kültür bileşeni olduğunu belirtmektedir. Aynı şekilde ENES *“Kültür her alanda yaşantı sonucunda oluşan bir şey. Kültür demek sadece gelenek ve görenek değil. Eğitim öğretim, günlük yaşantı, hatta ve hatta savaşların bile bir kültürü vardır. Çünkü kültür demek yaşanmışlık demektir. Bu nedenle hemen hemen her şeyin kültürün bir parçası olduğunu söyleyebiliriz”* ifadeleriyle; ENGİN *“Yemek yeme ve içme gibi her şeyi kültür içinde değerlendirebiliriz”* ifadeleriyle; BURCU ise *“Var olan her şeyi kültüre dâhil etmek tabii ki mümkündür. Örneğin bir yerdeki düğün yapılışı o toplumun kültürüyle, yaşayış biçimiyle ilişkilidir”* şeklindeki açıklamalarıyla var olan her şeyi kültürün bir parçası olarak değerlendirdikleri görülmektedir. BERNA *“İnsan eliyle yapılmışsa eğer o şey evet dâhil olur. Yani*

şöyle cevaplamak istiyorum toplum tarafından yapılan veya işleve sokulmuş olan tüm olaylar evet kültürün bir parçası olur. Ama ilahî olarak önceden var olan şeyler dâhil değildir bence. Böyle..." ifadeleriyle kültür bileşenlerini insan yapımı şeylerle sınırlandırmaktadır. Bu konuda görüş belirten bir başka katılımcı olan BERİL ise "Aslında bakıldığında zaman çoğu şey kültürün bir parçası gibi durmakta. Örneğin dil, din, gelenek ve görenekler hatta yeme içme bile kültüre dayalı. Ama bazen kültürden bağımsız olan şeyler de oluyor ya da şu an yeni nesil olsun, teknoloji gelişimi olsun bunların da katkılarıyla kültürden bağımsız devam ediyoruz gibi" ifadelerini kullanarak var olan birçok şeyin kültürle ilintili olduğuna değinmektedir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültür bileşenlerine yönelik verdikleri örnekler farklılık göstermekle beraber, "var olan her şey", "gelenek ve görenekler", "örf ve adetler", "yemekler", "insanın yaptığı her şey", "giysiler" gibi daha birçok şeyi kültür bileşeni olarak gördükleri söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sosyal bilgiler dersinin tarihi süreci dikkate alındığında etkin vatandaş yetiştirmek amacıyla birlikte kültür aktarımı amacının da olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu bağlamda dersin gelecekteki öğreticisi olacak öğretmen adaylarının kültür kavramını en doğru şekilde öğrenmesi ve öğretmesi gerekmektedir. Çünkü milletimizin devamlılığı kültürün bozulmadan ve doğru bir şekilde aktarılmasına bağlıdır. Bu nedenledir ki sosyal bilgiler öğretmen adaylarına ileride büyük görevler düşmektedir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gözünden kültür kavramını değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışmanın bulguları neticesinde şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler öğretmen adayları kültür kavramı için "Kültür bir milletin maddi ve manevi olarak oluşturduğu miras birikimidir", "Bir toplumun gelecek nesillere bırakacağı maddi manevi mirastır" ve "Kültür bir milletin yaşayış biçimidir" tanımları çoğunlukla olmakla beraber birbirinden farklı kültür tanımı yapmışlardır. Yapılan tanımların her ne kadar farklı gibi görünseler de özleri itibarıyla aynı özelliklere sahip oldukları tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgular (Erişti & Belet, 2010) ve (Akpınar & Genç, 2017) tarafından yapılan araştırmaların bulgularıyla benzerlik gösterdiği gibi literatürde yapılan kültür tanımlarıyla da benzerlik göstermektedir. Bu sonuç sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültürü insanla ilişkilendirdikleri ve geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında ele aldıkları söylenebilir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının gerek yukarıda adı verilen araştırma bulgularına ve gerekse literatürde yer alan diğer tanımlara benzer tanımlar yapmaları eğitim gördükleri bölümün sosyal bilim disiplinlerine dayalı bir eğitim vermesinden ve çizelge 1' de verilen çeşitli değişkenlerin farklı olmasından kaynaklı olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültür bileşenlerine yönelik değerlendirmeleri araştırmanın bir diğer bulgusudur. Sosyal bilgiler öğretmen adayları kültür bileşenleri için, "gelenek ve görenek", "yemekler", "din",

"örf ve adetler", "düğünler", "manevi değerler", "giysiler", "dil" vb örnekler vermişlerdir. Elde edilen bu bulgular (Erişti & Belet, 2010) ve (Ünlü, 2012) tarafından yapılan araştırmaların bulgularıyla benzerdir. Bu örneklerden farklı olarak bazı öğretmen adayları "insanın yaptığı her şey"i kültür bileşeni olarak değerlendirmişlerdir. Bu bulgu ise (Kaplan, 2015) tarafından yapılan kültür bileşenleri ile benzerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının yarısına yakını "var olan her şey"i kültür bileşeni olarak değerlendirerek kültür bileşenlerini daha geniş çerçevede ele almışlardır. Fakat her ne kadar var olan her şeyi kültür bileşeni olarak değerlendirse de yaptıkları açıklamalarda insana vurgu yaptıkları tespit edilmiştir.

Genel olarak bu araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültür kavramına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde, düşüncelerini farklı şekillerde açıklamalarına rağmen aynı noktalara vurgu yaptıkları, kültürü insanla ilişkilendirdikleri, geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında ele aldıkları, her toplumda var olan fakat toplumların yaşayış biçimlerinden dolayı değişkenlik gösteren, bu yönüyle hem evrensel hem de milli olan bir şey olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Ayrıca konuya ilişkin görüşlerini uzun cevaplar şeklinde vermek yerine daha ziyade kısa ve öz bir şekilde açıkladıkları görülmüştür. Her ne kadar kısa açıklamalar şeklinde cevaplar verseler de konu hakkındaki bilgilerinin yeterli olduğu söylenebilir.

Çalışma kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda ulaşılan sonuca bağlı olarak şu önerilerde bulunulabilir;

- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarıyla kültür konusu üzerine yapılan araştırmalar artırılarak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının konu hakkındaki bilgileri güncel tutulabilir. Ayrıca yapılacak bu araştırmalar sayesinde eksik ve yanlış öğrenmeler de saptanarak öğretim müfredatları bu doğrultuda yeniden düzenlenebilir.
- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına lisans eğitimi sırasında kültür hakkında bilimsel araştırmalar yaptırılarak konu hakkında daha donanımlı olmaları sağlanabilir.
- Başta sosyal bilgiler öğretmen adayları olmak üzere diğer öğretmen adaylarına yönelik kültürün alt boyutlarını ele alan araştırmalar yapılabilir.

Extended Abstract

Introduction

"Culture" is a holistic structure that contains many elements and has a complex structure. It takes its source from all kinds of habits and traditions of the society in which it is located and is shaped according to the society. It is the world that all living people have to face and pass through (Edgar & Stwick, 2007, p.101; Şahin, 2019, pp. 233-249). Culture is the sum total of what is presented to human beings by the creator through nature (Kongar, 1982, p. 39) and what is created by nations in material and spiritual terms (Örnek, 1971, p.148). According to Weil (1949), "Culture is a tool produced by professors and used by people." (as cited in Ziesing, undated, p.3). In short, culture is a whole with a very rich content consisting of material and immaterial components, which is as deep-

rooted and ancient as human beings, embodied and shaped by them, and contains all the ways of life of a society.

The ability of nations to preserve their existence is ensured by transferring their culture to future generations. During this transfer, various tools, especially education, are used. Social studies course is one of the courses in which culture is transferred in education through schools (Gürel & Çetin, 2018, p. 30; Ünlü, 2012, p. 35) because the content of the social studies course is very rich in terms of cultural issues. The reason for this is that the social studies course is a course created by integrating social science disciplines such as history, anthropology, sociology, and philosophy. When the learning areas, learning outcomes, values, key competences and skills, especially the specific aims of the social studies course, are analysed, it is clearly seen that each of them has a connection with culture.

Method

In this study, which was conducted to evaluate the concept of culture in line with the views of pre-service social studies teachers, case study design was preferred from qualitative research methods. The convenience sampling technique was used to determine the participants of the study. Accordingly, the participant group of the study consisted of 16 volunteer pre-service social studies teachers who were randomly selected so that each grade level and gender were equal. The data of the study were collected in September 2021. A semi-structured interview form was used to obtain the data. The raw data collected within the scope of the study were analysed by descriptive analysis method, which is widely used in qualitative research. In order to ensure the reliability of the study, direct quotations were frequently used and Miles & Huberman formula was also used. The similarity rate of the findings was 87%.

Results

When the historical process of social studies course is taken into consideration, it is an undeniable fact that it has the aim of culture transfer along with the aim of raising effective citizens. In this context, prospective teachers who will be the instructors of this course in the future should learn and teach the concept of culture in the most accurate way because social studies teachers have great responsibilities in culture transfer. As a result of the findings of this study, which was conducted to evaluate the concept of culture from the perspective of prospective social studies teachers, the following conclusions were reached.

When the explanations made by pre-service social studies teachers were analysed, it was seen that they made different definitions for the concept of culture. Although the definitions seem to be different, it was found that they had the same characteristics in terms of their essence. At the same time, they gave different examples for the components of culture. The examples they gave for the most important components of culture were limited

in number. The reason for this was found to be that pre-service social studies teachers considered these components as the main source of shaping culture and therefore they had a common opinion that they were more important than other cultural components. All these findings are similar to the findings of other studies on culture. It also coincides with the information on culture in the literature.

When the findings of the study were evaluated in general, it was determined that the pre-service social studies teachers who participated in the study explained their thoughts about culture in different ways but emphasized the same points. It was seen that they associated culture with human beings and handled it in the context of past, present and future. In addition to these they perceived culture as something that exists in every society but varies due to the way societies live, and thus has universal and national characteristics. In addition, it was observed that they explained their views on the subject in a short and concise manner instead of giving long answers. Although they gave answers in the form of short explanations, it was concluded from their explanations that their knowledge about the subject was correct. In line with these results, it can be said that the pre-service social studies teachers participating in the study have sufficient knowledge on this subject. In order for this situation to continue, cultural studies with pre-service social studies teachers should be repeated frequently.

Discussion

It is seen that social studies teacher candidates produced 13 different definitions for the first sub-problem, the concept of culture. The most frequently stated definitions are respectively "Culture is the accumulation of material and spiritual heritage created by a nation.", "It is the material and moral heritage that a society will leave to future generations." and "Culture is the way of life of a nation." Other definitions are; "Culture is the stance of a person and the way of thinking in a society.", "It is what human beings reveal as a result of perceiving the events that they have experienced and passed through.", "It is something that comes from life itself, is shaped by people and represents people.", "Societies have lived in the past. and they will continue to live in the future.", "It is the effect it holds on people.", "Culture is the sum of the geography, family structure, traditions and customs in which people live.", "Culture is one of the most important factors affecting human life in society, as left by our customs and traditions from the past. is one of them.", "What prevents societies from assimilation.", "Culture is a fundamental common thing of nations." and "It is the mirror that reflects the societies."

Within the scope of the second sub-problem, the participant pre-service teachers gave 17 different examples for the components of culture. Among these examples, the ones with high frequency values were "everything that exists", "everything that people do", "foods", "traditions and customs" and "many things that

exist" respectively. Other examples were "customs and traditions", "religion", "weddings", "historical monuments", "everything in daily life", "spiritual things we feel from the inside", "clothes", "to stand up when it's big", education, "wars", "language" and "technological things like computers".

Within the scope of the third sub-problem, the participants gave 5 different examples for the most important cultural components. These examples were "traditions and customs", "values", "customs and traditions", "religion" and "language" respectively. Apart from these examples, they did not give any other examples for the most important cultural components.

Pedagogical Implications

Based on the results obtained in this study, the following suggestions can be made;

The knowledge of social studies teacher candidates on the subject can be kept up-to-date by increasing the number of researches on the subject of culture with social studies teacher candidates. In addition, thanks to these researches, incomplete and wrong learning can be detected and the teaching curricula can be rearranged in this direction.

Social studies teacher candidates can be better equipped about the subject by having them conduct scientific research on culture during their undergraduate education.

Research can be conducted on the sub-dimensions of culture for other teacher candidates, especially social studies teacher candidates.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Bu araştırma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, İnsan Araştırmaları Etik Kurulu, 31/05/2021 tarihli, 06/06 protokol numaralı etik kurul onayı ile yürütülmüştür.

Kaynaklar

- Akpınar, M., & Genç, İ. (2017). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kültür Kavramına İlişkin Görüşleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25/1, 249-268. <https://doi:10.24106/kefdergi.309046>.
- Alver, K., (2018). Siyasal Eylem Alanı Olarak Kültür. İçinde K. Alver ve N. Doğan (ed.), *Kültür Sosyolojisi*, (ss.157-167). Çizgi Kitabevi Yayınları.

- Aydın, M., (2018). Kültür Sosyolojisinin Temel Kavramları. İçinde K. Alver ve N. Doğan (ed.), *Kültür Sosyolojisi*, (ss. 39-57). Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Aydoğan, İ., (2016). *Kültür Temelli Eğitim*. Harf Yayınları.
- Baltacı, A., (2017). Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 3/1, 1-14. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aeusbed/issue/30008/290583>
- Deveci, H., (2009). Sosyal Bilgiler Dersinde Kültürden Yararlanma: Öğretmen Adaylarının Kültür Portfolyolarının İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8/28, 1-19. <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6142/82422>
- DiMaggio, P., (1997)., Culture and Cognition Annual Review of Sociology. Department of Sociology, Princeton University, 2-N-2 Green Hall, Princeton, New Jersey 08544; Vol. 23,263-287. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.23.1.263>.
- Doğan, M., (2016). *Dil Kültür Yabancılaşma*. (6. Baskı) Yazar Yayınları.
- Erdilmen Ocak, Ş., Çiydem, E., & Mindivanlı Akdoğan, E., (2017). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kimlik ve Kültür Kavramlarına Yönelik Metafor Algıları. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4/3, 59-71. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/387810>.
- Ertan, G., & Sansarcı, E., (2017). *Görsel Sanatlarda Anlam ve Algı*. A. T. Çam(ed.), (2. Baskı), Alternatif Yayıncılık.
- Erişti, S. D, & Belet, Ş. D., (2010). İlköğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatım ve Resimlerinde Kültür Algıları, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9/33, 245-264. <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6147/82534>
- Fichter, J.H., (2016). *Sosyoloji Nedir*. (Çev. N. Çelebi). (3. Baskı), Anı Yayınları.
- Gezon, L., & Kottak, C., (2016). *Kültür*. (2. Baskıdan çeviri). (Çev. ed. A. Gürsoy). Nobel Yayıncılık.
- Gökalp, Z., (2010). *Kültür ve Medeniyet Türkleşmek, İslamlaşmak, Muassırlaşmak*. (1. Baskı), Gençlik kitabevi Yayınları.
- Gökalp, Z., (2015). *Türk Medeniyeti Tarihi*. (2. Baskı) Ötügen Neşriyat.
- Güngör, E., (2011). *Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik*. (17. Baskı), Ötügen Yayıncılık.
- Gürel, D. & Çetin, T. (2018). Sosyal Bilgiler Dersi Ve Kültür Aktarımında Edindiği Rol Üzerine Bir İnceleme, *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 6 /2, 22-40. dergipark.gov.tr/ajeli
- Gürel, D. & Çetin, T., (2020). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Somut Olmayan Kültürel Mirasa Yönelik Tutum ve Farkındalıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 55/4, 2190-2205. doi: 10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.20.10.1432
- Güvenç, B., (1984). *İnsan ve Kültür*.(4. Baskı), Remzi Kitabevi.
- Güvenç, B., (1985). *Kültür Konusu ve Sorunlarımız*. (2. Baskı) Remzi Kitabevi.
- İbrahimioğlu, Z., (2018). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kültür Kavramına ve Farklı Kültürlere Yaklaşımı. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31/1,119-152. <http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>
- Jenks, C., (2007). *Alt kültür, Toplumsalın Parçalanışı*. (Çev. N. Demirkol). (1. Baskı), Ayrıntı Yayınları.
- Kafesoğlu, İ., (2016). *Türk Milli Kültürü*. (40. Baskı), Ötügen Yayıncılık.
- Kaplan, M., (2015). *Kültür ve Dil*. (33. Baskı), Dergâh Yayınları.
- Kocaoğlu, M., (2015). *Yerel Yönetimlerde Katılım ve Kültür*. Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Kongar, E., (1982). *Kültür Üzerine*. (1. Baskı), Çağdaş Yayınları.

- Köktürk, M., (2017). *Toplum ve Kültür (Eleştirel Yazılar 3)*. Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Malinowski, B. (2016). *Bilimsel Bir Kültür Teorisi*, (çev. D. Uludağ), Doğu Batı Yayınları.
- Matters, C. R., (2008). Countries and culture in behavioral finance. In. In *CFA Institute Conference Proceedings Quarterly*, 25/3, 38-44. https://scholar.google.com.tr/scholar?q=Countries+and+Culture+in+Behavioral+Finance&hl=tr&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar
- Meriç, C., (2016). *Kültürden İrfana*. (4. Baskı), İletişim Yayınları.
- Örnek, S. V., (1971). *Etnoloji Sözlüğü*. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- Özbudun, S. & Uysal, G., (2012) .*50 Soruda Antropoloji*.7 Renk Basım Yayın ve Filmcilik.
- Sayım, F., (2019). *Sosyal Bilimlerde Araştırma ve Tez Yazım Yöntemleri*. (3. Baskı), Seçkin Yayıncılık.
- Smith, P., (2007). *Kültürel Kuram*. (Çev. S. Güzelsarı& İ. Gündoğdu). (2. Baskı), Babil Yayınları.
- Swartz, D., (2011). *Kültür ve İktidar, Pierre Bourdieu'nun Sosyolojisi*. (Çev. E. Gen) (1. Baskı), İletişim Yayınları.
- Şahin, Ç., (2015). Verilerin Analizi. İçinde R. Y. Kıncal (ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (4. Baskı), (ss.183-217). Nobel Yayınları.
- Şahin, M. (2019). Kültür Aktarımında Toplumsal Cinsiyetin Rolü, *Akademik Hassasiyetler*, 6711, ss. 233-249. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/akademik-hassasiyetler/issue/45496/533562>
- Tanrıkulu, M., (2014). *Coğrafya ve Kültür*. Edge Akademi.
- Topçu, N., (2016). *Kültür ve Medeniyet*. (11. Baskı), Dergâh Yayınları.
- Tuna, K. (2018)., "Dil ve Kimlik", içinde *Kültür Sosyolojisi*, K. Alver & N. Doğan (ed.), (ss.191-201), Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Turhan, M., (2016) . *Kültür Değişmeleri*. (2. Baskı), Altınordu Yayınları.
- Ulu, T., (2008). Nasıl Bir Kültür. İçinde *Sanat, Estetik, Politika (Kültür-Sanat Konferansı Tebliği)*, (1. Baskı), Sorun Yayınları.
- Ünlü, İ. & Örtten, H., (2013). Öğretmen Adaylarının Çokkültürlülük ve Çokkültürlü Eğitime Yönelik Algılarının İncelenmesi, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 287-302. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/issue/47941/606532>
- Ünlü, İ., (2012). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Kültür Algılarının İncelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13/1, 77-92. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59493/855094>
- Ünlü, İ. (2012). "Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Kültür Aktarımı Konuları Öğretiminin Yeterlik Düzeyinin İncelenmesi". Yayımlanmamış Doktora Tezi Atatürk Üniversitesi.
- Yıldırım. A. & Şimşek. H., (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, (11. Baskı), Seçkin Yayıncılık
- Ziesing, M., (Tarihsiz), "Cultural Literacy And Language Fluency".1-14. <https://fliphtml5.com/aeqp/xapq/basic>.